

ଦୁତଗତିରେ ବହୁଛି ଅର୍ଥନୈତିକ ଅଭିବୃଦ୍ଧି

ଦେଶର ଅର୍ଥନୈତିକ ଅଭିବୃଦ୍ଧି ଦୁତଗତିରେ ଆଗକୁ ବଢୁଛି । ଏଥିପାଇଁ ପ୍ରତ୍ୟକ୍ ଦୃଷ୍ଟିରେ ସ୍ଥିରତା କାରଣରୁ ରାଜ୍ୟ ଅଭିବୃଦ୍ଧି ଅଧିକ ରହିଛି । ଏଥିପାଇଁ ଭାରତରେ ଧନୀ ଲୋକଙ୍କ କ୍ରୟଶକ୍ତି ମଧ୍ୟ ବଢୁଛି । ଏସବୁ କାରଣରୁ ଭାରତରେ ଧନୀ ବ୍ୟକ୍ତିଙ୍କ ସଂଖ୍ୟା ମଧ୍ୟ ବଢୁବାରେ ଲାଗିଛି । ବର୍ଷକୁ ୧୦ ହଜାର ତଳାର (୮, ୨୮, ୭୨୩ ଟଙ୍କା) ଚୋରାଚୋର କରୁଥିବା ଗ୍ରାହକଙ୍କ ସଂଖ୍ୟା ୨୦୧୫ ମସିହାରେ ୨୪ ନିୟୁତ ଥିଲା କିନ୍ତୁ ସଂପ୍ରତି ଏମାନଙ୍କ ସଂଖ୍ୟା ୬୦ ନିୟୁତରେ ପହଞ୍ଚିଛି । ଅର୍ଥାତ୍ ଦେଶର ମୋଟ ଜନସଂଖ୍ୟାରେ ଏମାନଙ୍କ ସଂଖ୍ୟା ୪.୧ ପ୍ରତିଶତ ବୋଲି ଶୁଦ୍ଧିକାର ଗୋଚରମାନଙ୍କୁ ସାବଧାନ ପକ୍ଷରୁ ପ୍ରକାଶିତ ରିପୋର୍ଟରେ କୁହାଯାଇଛି । ଭାରତ ଏବେ ବିଶ୍ୱର ପ୍ରଥମ ବୃହତ ଅର୍ଥନୀତି ରହିଛି । ଆସନ୍ତା ୨୦୨୭ ସୁଦ୍ଧା ବାର୍ଷିକ ୧୦ ହଜାର ତଳାର ମୁଣ୍ଡପଇଆ ଥିବା ବ୍ୟକ୍ତିଙ୍କ ସଂଖ୍ୟା ୧୦ କୋଟିରୁ ଅଧିକ ହେବ ବୋଲି ଆକଳନ କରାଯାଇଛି । ୨୦୨୭ ସୁଦ୍ଧା ଭାରତ ବିଶ୍ୱର ତୃତୀୟ ବୃହତ ଅର୍ଥନୀତିରେ ପରିଣତ ହେବ ବୋଲି ଆକଳନ କରାଯାଇଛି । ଭାରତରେ ମଧ୍ୟମ ଆୟବର୍ଗର ଲୋକଙ୍କ କ୍ରୟଶକ୍ତି ବଢୁଛି । ଫଳରେ ଗହଣା, ସ୍ୱାସ୍ଥ୍ୟସେବା, ବାହାରେ ଖାଇବା ଆଦି ଖର୍ଚ୍ଚ ବଢୁଛି । ଭାରତରେ ଅର୍ଥକ ଓ ଭୌତିକ ସଂପଦ ଗୁଡ଼ିକର ମୂଲ୍ୟ ବୃଦ୍ଧି ପାଉଥିବାରୁ ଲୋକଙ୍କ ସଂପଦ ବଢୁବାରେ ଲାଗିଛି । ଜମି ଏବଂ ସୁନାକୁ ଯଦି ସଂପଦ ଭାବେ ଗଣନା କରାଯାଏ ତେବେ ବିବେଚନା କରାଯାଉଛି ତଥାପି ଭାରତୀୟମାନେ ସେମାନଙ୍କ ସମ୍ପଦ ଓ ନିବେଶ ଅଭାବରେ ପରିବର୍ତ୍ତନ ଆଣିଛନ୍ତି । ନିବେଶକମାନେ ସିଧାସଳଖ କିମ୍ବା ମ୍ୟୁଚୁଆଲ ଫଣ୍ଡ ଜରିଆରେ ଲକ୍ଷ୍ମିରେ ନିବେଶ କରୁଛନ୍ତି ବୋଲି ଗୋଲ୍ଡମାନ ସାବଧାନ ପକ୍ଷରୁ କୁହାଯାଇଛି କିନ୍ତୁ ଭାରତକୁ ସାମଗ୍ରିକ ଭାବେ ଦେଖିଲେ ଭାରତୀୟମାନଙ୍କ ମୁଣ୍ଡପଇଆ ଥିବା ୩୫ ହଜାର ତଳାରରୁ କମ୍ ରହିଛି । ବଡ଼ ଧନୀ ଏବଂ ମଧ୍ୟ ଆୟବର୍ଗର ଲୋକମାନଙ୍କ ମଧ୍ୟରେ ବ୍ୟୟ କ୍ଷମତାରେ ପାର୍ଥକ୍ୟ ଏକ ବଡ଼ ଚିନ୍ତା ବିଷୟ ବୋଲି କୁହାଯାଇଛି । ଭାରତରେ ୯୬ କୋଟିରୁ ଅଧିକ ଡେବିଟ୍ କାର୍ଡ ଲୋକଙ୍କୁ ପ୍ରଦାନ କରାଯାଇଛି । ସେହିଭଳି ୯.୩ କୋଟି ଲୋକଙ୍କ ପାଖରେ ପୋଷ୍ଟପେଡ ମୋବାଇଲ୍ ସଂଯୋଗ ରହିଛି । ଏହା ସତ୍ତ୍ୱେ କେବଳ ୩ କୋଟି ଭାରତୀୟ ଗଡ଼ି ବିଶିଷ୍ଟଙ୍କୁ ସମ୍ପଦ ବୋଲି ରିପୋର୍ଟରେ କୁହାଯାଇଛି ।

ପ୍ରସନ୍ନ କୁମାର ମିଶ୍ର

ପୁରୀ-୨
ମୋ. - ୮୦୧୮୮୭୫୩୩୫

ଶ୍ରୀମନ୍ଦିରରେ କାର୍ତ୍ତିକ ମାସର ସ୍ୱତନ୍ତ୍ର ମହତ୍ତ୍ୱ ରହିଅଛି । ଏହି ପବିତ୍ର ମାସରେ ରାଜ୍ୟର ବିଭିନ୍ନ ଅଞ୍ଚଳରୁ ହଜାର ହଜାର ହରିଷ୍ୟାଳି ଓ ଧର୍ମପରାୟଣ ବ୍ୟକ୍ତି ଶ୍ରୀମନ୍ଦିର ଆସି ଏଠାରେ କାର୍ତ୍ତିକ ବ୍ରତ ପାଳନ କରିଥାନ୍ତି । ଆଶ୍ୱିନ ଶୁକ୍ଳ ଏକାଦଶୀ (ଗୋଷାଣୀ ଏକାଦଶୀ) ଠାରୁ କାର୍ତ୍ତିକ ପୂର୍ଣ୍ଣିମା ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ଶ୍ରୀମନ୍ଦିରରେ ବିଶେଷ ଭୋଗ, ବେଶ ଓ ବ୍ରତ ସହିତ କେତେକ ସ୍ୱତନ୍ତ୍ର ନୀତି ଅନୁଷ୍ଠିତ ହୋଇଥାଏ । ଆଶ୍ୱିନ ଶୁକ୍ଳ ଏକାଦଶୀ ଠାରୁ ଏକମାସ ବ୍ୟାପି ମହାପ୍ରଭୁଙ୍କ ଆକର୍ଷଣୀୟ ଦାମୋଦର (ଶ୍ରୀବିଷ୍ଣୁ) ବେଶ, ବାଳଧୂପ (ବାଳଭୋଗ), ଅଖଣ୍ଡ ଦୀପ (ପ୍ରାଚୀନ କାଳରୁ ବଡ଼ ଓଡ଼ିଆ ମଠ ଓ ରାଧାକାନ୍ତ ମଠ ତରଫରୁ କନ୍ୟାବିକଳ୍ୟାଣ ଦ୍ୱାରର ପୂଜା ପାର୍ବରେ କାର୍ତ୍ତିକ ମାସ ସାରା ଜଳୁଥିବା ଅଳିଭା ବଡ଼ ଦୀପ), ହରିହର ବେଶ (ଅମାବାସ୍ୟା ଠାରୁ ପୂର୍ଣ୍ଣିମା ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ପ୍ରତ୍ୟେକ ସୋମବାରରେ ଶ୍ରୀବଳଭଦ୍ରଙ୍କ ଅର୍ଦ୍ଧେକ ଅଂଶକୁ ଉଭୟ ହରି ଓ ହର ଜ୍ଞାନରେ କଳା ଓ ଧଳା ବସ୍ତ୍ରରେ ଭୂଷିତ କରାଯାଇ ଥାଏ), ହରି ଉତ୍ତପାୟନ ଏକାଦଶୀ (ଏହିଦିନ ହୁଲୁଜନ ବଡ଼ସୂତାରେ ବେଶ ହେବା ସହିତ ଶୟନ ଠାକୁର ନିଦ୍ରାତ୍ୟାଗ କରି ଭଣ୍ଡାର ଘରକୁ ବାହୁଡ଼ି ଯାଆନ୍ତି), ଗରୁଡ଼ ଉତ୍ତପାୟନ ଏକାଦଶୀ ଏବଂ ପଞ୍ଚମ ପାଞ୍ଚ ଦିନରେ ଶ୍ରୀବିଗ୍ରହ ମାନଙ୍କର ଅତ୍ୟନ୍ତ ଆକର୍ଷଣୀୟ - ଲକ୍ଷ୍ମୀ ନାରାୟଣ ବେଶ, ବାଳ ବୃତ୍ତା ବେଶ, ତ୍ରିବିକ୍ରମ ବେଶ, ଲକ୍ଷ୍ମୀ ନୃସିଂହ ବେଶ ଓ ରାଜରାଜେଶ୍ୱର ବେଶ ହୋଇଥାଏ ।

ଶ୍ରୀଶ୍ରୀ ଅଭିରାମ ସରସ୍ୱତୀଙ୍କ ଦିବ୍ୟ ସନ୍ଦେଶ

ସତ୍ୟ ଭାଗବତ
ପ୍ରଥମ ଅଧ୍ୟାୟ
ଓଁ
‘ଲକ୍ଷ୍ମୀ, ପଦ୍ମାଳୟା, ପଦ୍ମା, କମଳା, ଶ୍ରୀ ହରପ୍ରିୟା ଇନ୍ଦିରା, ଲୋକ ମାତା, ମା’ କ୍ଷୀରଦଧୀ ତନୟା ରମା ।’

ଦ୍ୱାପର ଯୁଗରେ ପ୍ରଭୁ କି ମନ୍ତ୍ର ଧରିଲେ
ଦ୍ୱାପରର ଲୀଳାମାନ ଭକତ ବେଶ୍ୱଲେ (୧୪୮)

ମନ୍ତ୍ର ଯନ୍ତ୍ର ତନ୍ତ୍ରମାନ ତିନି ଯୁଗେ ହେଲା କଲିରେ ଦେଖ ମାନବ ଭିନ୍ନ ରୂପ ନେଲା (୧୪୯)

ହିନ୍ଦୁ, ଖ୍ରୀଷ୍ଟ, ମୁସଲିମ୍ କିଛି କାଟି ନାହିଁ ଭିନ୍ନ ଭିନ୍ନ କରୁଅଛନ୍ତି ପ୍ରକୃତି ତହିଁ (୧୫୦)

ଭାଗବତ ପଢ଼ି ଥୋକେ ଭଗବାନ ହେଲେ ରାମାୟଣ ପଢ଼ି ଥୋକେ ରାମ ହେଲେ (୧୫୧)

ବେଦକୁ ପଢ଼ି ଥୋକେ ବ୍ରାହ୍ମଣ ହୋଇଲେ ଗୀତାକୁ ପଢ଼ି ଥୋକେ ତ୍ୟାଗ ଶିକ୍ଷା ଦେଲେ (୧୫୨)

କୋରାନ୍ତକୁ ପଢ଼ି ଥୋକେ ନିର୍ବିକାର ହେଲେ ବାଇବେଲ୍ ପଢ଼ି ଥୋକେ ସେବା କାର୍ଯ୍ୟ କଲେ (୧୫୩)

ଆସୁଛି ଯାଉଛି ଜୀବ ତତ୍ତ୍ୱ ନ ବୁଝିଲେ ଭଜନକୁ ଛାଡ଼ି ଜୀବ ଭାବ ନ ବୁଝିଲେ (୧୫୪)

ବାରମ୍ବାର ପଢ଼ି ଥୋକେ ଚିନ୍ତି ଯୁଗେ ଯୋଜିବନ୍ଦୁ ପ୍ରଭୁ, ହୋଇଥିଲେ ତନ୍ତ୍ର ମନ୍ତ୍ର ଯନ୍ତ୍ର ତତ୍ତ୍ୱେ ଶରୀରେ ଖେଳିଲେ (୧୬୦)

ତେଣୁ କରି ଶୂନ୍ୟତତ୍ତ୍ୱ କଲିରେ ହୋଇଛି ନିର୍ବିକାର ଭାବମାନ ଗୁପ୍ତେ ଖେଳୁଛି (୧୬୧)

(କ୍ରମଶଃ)

ଶ୍ରୀ ଅଭିରାମ ସରସ୍ୱତୀ

ଡକ୍ଟର ପ୍ରସନ୍ନ କୁମାର ମିଶ୍ର

ପୂର୍ବ ପ୍ରକାଶନ ଉପରେ
ଅପଲକ୍ଷ୍ୟ ନୟନରେ ବାହୁଛି ଶିଖା ନଟବର । ତପଜହରା ଦେବଦାସୀ ପୂର୍ଣ୍ଣିମା, କ୍ଷଣକ ପାଇଁ ହରାଇ ବସିଲା ତାଳ, ଲୟ । ରାଜା ଯଯାତିକେଶରୀ ପ୍ରଭୁଙ୍କ ସମ୍ମୁଖରେ ଧ୍ୟାନମୟ । ଆକର୍ଷିତ କରୁଥାଆନ୍ତି ବଡ଼ପଣ । ଦୃଷ୍ଟି ପଡ଼ିଲା ପୂର୍ଣ୍ଣିମା ଉପରେ । ତାଙ୍କ କୁଳ କନ୍ୟା, କଟିଗଳା ପୂର୍ଣ୍ଣିମାର ଭଡ଼ତା । ପୁନଶ୍ଚ ନାଚିଲା ନାଚି ନାଚି ମୁହଁତା, ଲୋଟି ପଡ଼ିଲା କୁଣ୍ଡଳାସକ୍ତ ସମ୍ମୁଖରେ । ତା’ କୋମଳ ନୃତ୍ୟ ଚପଳ ଦେହ, ସରୀସୃପ ପରି ଅତି ଉଠିଲା । ପାଷାଣ ଲିଙ୍ଗ ବୁଝିଲେନି ତା’ ଅଶ୍ରୁର ଆବେଗ । ବଡ଼ପଣ ବୁଝିଲେନି; କିନ୍ତୁ ବୁଝିଲା ପୂର୍ଣ୍ଣିମା । ତା’ ଦେହରେ ବେଦପୁ, ଅନାହତ ଆବେଗ । ତାହା ଶିଖା ନଟବର ପାଇଁ । ପୂର୍ଣ୍ଣିମାର ଝଳନ । ମନେ ମନେ ପ୍ରାର୍ଥନା କରୁଥିଲା - “ପ୍ରଭୁ ଲିଙ୍ଗରାଜ, ହୃଦୟର ଆକର୍ଷଣ ଯଦି ପାପ ହୁଏ, ତାହାଲେ ମତେ ସେ ପାପରୁ କ୍ଷମାକର ଦେବତା ।”
ଆକର୍ଷିତ ଶେଷ । ରାଜା ଯଯାତି, ତାଙ୍କ ପାରିଷଦବର୍ଗ, ସମସ୍ତେ ପ୍ରସ୍ଥାନ କଲେ । ମନ୍ଦିର ପହଞ୍ଚି ପଡ଼ିଲା । ମୁଖଶାଳାରେ ମୁହଁତା ନୃତ୍ୟ-ଲଳନା ପୂର୍ଣ୍ଣିମା, ବଡ଼ ପଣ୍ଡାଳ ତାଳିବା ପ୍ରକୃତିସ୍ତୁ ହେଲା ପୂର୍ଣ୍ଣିମା । କୁଳମ୍ବ ରେଖା ଚଣା ଦୁଇ ମୂଳ ଆଖି । ତଥାପି ଅଶ୍ରୁରେ ଛଳଛଳ । ପୂର୍ଣ୍ଣିମା ପ୍ରଭୁ ଲିଙ୍ଗରାଜଙ୍କ ଦେବଦାସୀ । ନଟବର ପ୍ରତି ଦୁର୍ବଳତା, ଏ ପାପ । ଏ ପଥରୁ ଓହରି ଯିବାକୁ

ଶ୍ରୀମନ୍ଦିରରେ କାର୍ତ୍ତିକ ନୀତି ଓ ଭୀଷ୍ମ ପଞ୍ଚକ

ଚଳିତ ବର୍ଷ ପଞ୍ଚକ ୪ ଦିନ ପଡୁଥିବାରୁ ଚତୁର୍ଦ୍ଦଶୀ ଦିନର ଲକ୍ଷ୍ମୀ ନୃସିଂହ ବେଶ ହେବନାହିଁ

କାର୍ତ୍ତିକ ବ୍ରତ ଆରମ୍ଭରୁ ମାସବ୍ୟାପି ଶ୍ରୀମନ୍ଦିରରେ ହେଉଥିବା ମହାପ୍ରଭୁଙ୍କ ଦାମୋଦର (ଶ୍ରୀବିଷ୍ଣୁ) ବେଶ

ମହାପ୍ରଭୁଙ୍କର କାର୍ତ୍ତିକ ମାସ ପଞ୍ଚକରେ ହେଉଥିବା ବେଶ

ଲକ୍ଷ୍ମୀ-ନାରାୟଣ ବେଶ (୧)

ବାଳବୃତ୍ତା ବେଶ (୨)

ତ୍ରିବିକ୍ରମ ବେଶ (୩)

ଲକ୍ଷ୍ମୀ ନୃସିଂହ ବେଶ (୪)

ରାଜ ରାଜେଶ୍ୱର ବା ସୁନାବେଶ (୫)

ଏହି ମାସରେ ମହାପ୍ରଭୁଙ୍କର ସକାଳୁ ଧୂପ (ରାଜଭୋଗ) ସରିବା ପରେ ପରେ ଏକ ସ୍ୱତନ୍ତ୍ର ଭୋଗ ଅନୁଷ୍ଠିତ ହୋଇଥାଏ, ଏହାକୁ ବାଳଧୂପ (ବାଳଭୋଗ) କୁହାଯାଏ । ଏହି ଭୋଗରେ ସାଧାରଣତଃ କୋରା, ଦୋଉଜା ଲିଆ, ଅବା, ଖଇ, ନଡ଼ିଆ ଖୁଦି, ବାଉଁଶିଆ, ସେତ, କମଳା, କାକୁଡ଼ି, ପଲଡ଼ ଓ କଦଳୀ ଭୋଗ କରାଯାଏ । ପରମ୍ପରା କ୍ରମେ ଶ୍ରୀକ୍ଷେତ୍ରର କେତେଗୁଡ଼ିଏ ନିର୍ଦ୍ଦିଷ୍ଟ ମଠ ଏଥିନିମନ୍ତେ ଶ୍ରୀମନ୍ଦିରକୁ ଭୋଗ ସାମଗ୍ରୀ ଯୋଗାଇ ଦେଇଥାନ୍ତି ।
ଭୀଷ୍ମପଞ୍ଚକର ପ୍ରଥମ ଦିନ (ଏକାଦଶୀ) ତିଥିରେ ଲକ୍ଷ୍ମୀନାରାୟଣ ବେଶ ଅନୁଷ୍ଠିତ ହୋଇଥାଏ । ଏହି ବେଶର ଅନ୍ୟନାମ ଠିଆକିଆ ବେଶ । ଉକ୍ତଦିନ ଶ୍ରୀମନ୍ଦିରରେ ଶ୍ରୀକାର୍ତ୍ତିକ ଅବକାଶ ନୀତି ପରେ ପ୍ରାୟ ୨

ଖୋସା (ବେଶୀ) ପଡ଼େ । ଏହାର ଅଗ୍ରଗଣ୍ଠରେ ସୁବର୍ଣ୍ଣ କିଆ ରଖା ଯାଇଥାଏ ଏବଂ ଦୁଇ ଠାକୁରଙ୍କର କପାଳର ଶୀର୍ଷ ଭାଗରେ ଗୋଟିଏ ଲେଖାଏଁ ଛୋଟ ସ୍ୱର୍ଣ୍ଣ କିରୀଟ ଶୋଭା ପାଉଥାଏ ।
ଶୁକ୍ଳ ଉତ୍ତୋଦଣୀ ତିଥିରେ ଶ୍ରୀକରନୃାଧିକର ‘ତ୍ରିବିକ୍ରମ ବା ଆଡକିଆ’ ବେଶ ଅନୁଷ୍ଠିତ ହୁଏ । ଅନ୍ୟାନ୍ୟ ସୁବର୍ଣ୍ଣ ଅଳଙ୍କାର ସହିତ ଏହି ବେଶରେ ଶ୍ରୀବଳଭଦ୍ର ଓ ଶ୍ରୀକରନୃାଧିକର ମଞ୍ଚକରେ ଦୁଇଟି ଯୋଳ, କନା, ବେତ, ଜମ୍ବୁରା ଓ କଳିଅ ଠା ଇତ୍ୟାଦିରେ ବୁଲି ଲଗାଯାଇଥାଏ । ଚତୁର୍ଦ୍ଦଶୀ ଦିନ ଶ୍ରୀକାର୍ତ୍ତିକ ‘ତାଳିକିଆ ବା ଲକ୍ଷ୍ମୀନୃସିଂହ’ ବେଶରେ ତିନି ଠାକୁରଙ୍କର ଶ୍ରୀମଞ୍ଚକରେ ଭଣ୍ଡାକୁଳ, ସ୍ୱର୍ଣ୍ଣକିଆ ଓ ଫଳି ପ୍ରଭୃତି ଲାଗି ହୋଇ ସ୍ୱର୍ଣ୍ଣ ମାଳି, ଶଖି, ଚକ୍ର, ହଳ, ମୂଷଳ, ଶ୍ରୀଭୁଜ, ଶ୍ରୀପୟର

ମଧ୍ୟ ରଖା ଯାଇଥାଏ । ଶୋଳ, ଜରି ଓ ରଙ୍ଗ ଲଗାଯାଇ ଅନେକ ଗୁଡ଼ିଏ ଫୁଲ ଶ୍ରୀମଞ୍ଚକରେ ସଜା ହୋଇଥାଏ । କାର୍ତ୍ତିକ ପୂର୍ଣ୍ଣିମା ଦିନ ଶ୍ରୀମନ୍ଦିରରେ ମହାପ୍ରଭୁଙ୍କର ପ୍ରସିଦ୍ଧ ସୁନାବେଶ ବା ରାଜରାଜେଶ୍ୱର ବେଶ ଅନୁଷ୍ଠିତ ହୋଇଥାଏ ।
ଉକ୍ତ ଦିନ ଶ୍ରୀମନ୍ଦିରରେ ମହାପ୍ରଭୁଙ୍କର ଅବକାଶ ନୀତି ପରେ ପୂଷାଳକ ସେବକମାନେ ଅନ୍ୟମାନଙ୍କ ସହାୟତାରେ ତିନି ଠାକୁରଙ୍କୁ ବିଦିଧି ରନ୍ଧୁ ଅଳଙ୍କାର କରିଥାଆନ୍ତି । ଏହି ରାଜବେଶରେ ସୁବର୍ଣ୍ଣ ଶ୍ରୀଭୁଜ, କିରୀଟ, ଶ୍ରୀପୟର, କର୍ଣ୍ଣ, ଓଡ଼ିଆଖଣ୍ଡ, ଚନ୍ଦ୍ର, ସୂର୍ଯ୍ୟ, କୃଷ୍ଣକ, ଚିତା, ତନ୍ଦିକା, ଘାସଡ଼ା ମାଳି, କନ୍ୟା ମାଳା, ବାହାଡ଼ାମାଳା, ତାବିକ, ସେବତୀ ମାଳା, ହଳମୂଷଳ, ଚକ୍ର,ତ୍ରୀଶାଖା, ଅଳକା, ରୁପା ଶଖି

ଦେବଦାସୀ (୨)

ଆବେଶ ଦେଲେ ବଡ଼ପଣ । ପୂର୍ଣ୍ଣିମା ହୋଇପାରେ ଦେବଦାସୀ ତଥାପି ସେ ନାରୀ । ଯୌବନର ଉତ୍ସାହ ଆବେଗ ଏଥିରୁ କି ମୁକ୍ତି ଅଛି ? ପୁଲକର ଗନ୍ଧ ମାନେନା ପାଶୁଡ଼ାର ଅନୁଶାସନ । ଦୋଷ କାହାର ? ଗନ୍ଧ ନା ପାଶୁଡ଼ାର ? ଦୋଷ ତ ସେଇ ସ୍ୱାସର, କ’ଣ ପାଇଁ ଫୁଲ ଦେହେ ଦେଲେ ଏତେ ଗନ୍ଧ, ସୁବାସ ? ଦେବଦାସୀ ମୁହଁରେ ପାପପୁଣ୍ୟର ମାମାସା । ବଡ଼ପଣ ଶୁଭ, ପ୍ରଭୁ ଲିଙ୍ଗରାଜ ସବୁ ଦେଖିଛନ୍ତି । ତାକୁ ପ୍ରାୟଶ୍ଚିତ କରିବାକୁ ପଡ଼ିବ । ଏ ଥିଲା ବଡ଼ପଣାକର କଠୋର ଅନୁଶାସନ । ନଟବର ପ୍ରତି ସବୁ ମୋହ ତୁଟାଇବ, ଏଇ ହେବ ପୂର୍ଣ୍ଣିମା ପାଇଁ ବଡ଼ ପ୍ରାୟଶ୍ଚିତ ।
ନଟବର ପ୍ରତି ପୂର୍ଣ୍ଣିମାର ଅନୁରାଗ, ସେ ଜାଣେନା ପାପ କି ପୁଣ୍ୟ, ଅଶ ମୋହ କି ମାୟା, ତଥାପି ନଟବର ପାଇଁ ତା’ ମନ ବ୍ୟାକୁଳିତ, ନୁହେଁ କାମୁକତା ଅବା ଦେହ ସୁଖ ଲାଳସା । ତା’ ଆକର୍ଷଣ ପ୍ରଭାତର ଆଲୋକ ପରି ସତ୍ୟ, ସୁଖ, ପବିତ୍ର । ସୃଷ୍ଟିର ସତ୍ୟ ଆଦିମା ନଟବରର ମୁଗ୍ଧ ଦୁଇ ଆଖି । ତା’ର ଭିତରେ ପୂର୍ଣ୍ଣିମା ବେଶିଛି ଜନ୍ମ ଜନ୍ମାନ୍ତର ସମ୍ଭାନ । ନଟବର ସହିତ ତା’ ହୃଦୟ ଗୁରୁ ଯେମିତି ଅତି ନିବିଡ଼, ଅତି ପୁରାତନ । ଦୁଇଟି ମନ, ଦି’ଟି ପ୍ରାଣର ଆବେଗ ଶିଥିଳ କରିପାରେନା ପାପ ପୁଣ୍ୟର ବିଚାର । ସେଇଥି ପାଇଁ ଆଦାମ, ଭଇ - ପ୍ରଥମ ପୁରୁଷ, ପ୍ରଥମ ନାରୀ । ତାଙ୍କ ଠାରୁ ମଣିଷର ସୃଷ୍ଟି ହୃଦୟ ବନ୍ଧନ ତ ଅବିଚ୍ଛେଦ୍ୟ ।
ପୂର୍ଣ୍ଣିମା ଦେବଦାସୀ କଠିନ ବୁହୁତର୍ୟ୍ୟ, ସଂଯମ । ଏଇଥିରେ ପିଷ୍ଟ ତା’ର ଆଲୋଚନ ହାନ ଯୌବନ । ତଥାପି କ୍ଷଣେ କ୍ଷଣେ ଜାରିଉଠେ କାମନାର କଲ୍ଲୋଳ । ପାପ ପୁଣ୍ୟ, ଧର୍ମ,

ଅଶ୍ରୁ, ଆନନ୍ଦ ଆଉ ଆବେଗ । ସେଦିନ ଦେଇଥିଲା ପୂର୍ଣ୍ଣିମା ସକେତ ନଟବରକୁ । ମୁହଁରୁ ଦୁର୍ବଳତା ଯେ ପାପ କରିଛି । ନଟବର ରୂପେ ଫେରି ଯାଅ - କାକୁଡ଼ି ଭରା ମିନତି ପୂର୍ଣ୍ଣିମାର ଶିଖା ନଟବର । ପୂର୍ଣ୍ଣିମାର ଯୌବନରେ କିମ୍ପା କ’ଣ ପାଇଁ ଆଜି ପୂର୍ଣ୍ଣିମାର ପ୍ରତ୍ୟାଖ୍ୟାନ ? ପାପ କ’ଣ ? ଗନ୍ଧ କାହାଁ ପବନ ସହ ମିଶିବାର । ଛଳଗାମିନୀ ନଟବର ସାଧିକତା ସାର ଯେବନ ପଦରେ ପ୍ରଭାତର ରକ୍ତମ ଆଲୋକ ଖୋଲିଦିଏ କମଳର ଅବଗୁଣ୍ଡନ, ଆଦିମ ପ୍ରକୃତି, ଆଦିମ ପୁରୁଷ ପାଖକୁ ପାପ ଅଭିସାରର ସକେତ । ତା’ ଭିତରେ ପାପର ଛାୟା କେଉଁ ? ନଟବରର ଏଇ ସୁକ୍ଷ୍ମ ନିକଟରେ ପୂର୍ଣ୍ଣିମା ନିରବ ଦେବତା ପ୍ରତି, ମଣିଷ ପ୍ରତି, ସତେ ଯେମିତି ପୂର୍ଣ୍ଣିମା ଭୁଲିଛି ତା’ କର୍ତ୍ତବ୍ୟ, ଧର୍ମ ଭିତରେ ଭୁଲିଛି ମଣିଷ ସହ ମଣିଷର ସମ୍ପର୍କ । ପାଗଳା ପ୍ରାୟ ପୂର୍ଣ୍ଣିମା ନଟବରର ପୟାତପାବନ କରୁଛି । ଭୁଲି ଯାଇଛି ବଡ଼ପଣ ଆକଟ, ଭୁଲି ଯାଇଛି ସେ ନୃତ୍ୟ-ଲଳନା ଦେବଦାସୀ । ବରିଚାର ଦୁର୍ଦ୍ଦାଦଳ ଶୟା । ରାତ୍ରରେ ଶିଶିରେ ହୋଇ ଉଠିଛି ଗନ୍ଧ ସ୍ୱିଗ୍ନ । ନଟବର କୋଳରେ ଦେହ ଜାଳି ଦେଇଛି ପୂର୍ଣ୍ଣିମା । ପୂର୍ବ ଆକାଶରେ ଶୁକ୍ର ତାରା ଜଳୁଛି ଦପ୍ପଦପ । ତା’ର ପାଂଶୁଳ ଆଲୋକ, ପୂର୍ଣ୍ଣିମାର କପାଳ ସାମାନ୍ୟ ଆଲୋକିତ । ରାତ୍ର ଶେଷ ପୂର୍ଣ୍ଣିମା ପ୍ରାଣରେ ଝଡ଼ର ତାଣ୍ଡବ । ଏପତେ ମଣିଷ, ସେପତେ ଦେବତା । କିଏ ବା ହରିଲା ? ତା’ ଶୁଦ୍ଧବଳି କରିପାରିନି ଆକଳନ । ତଥାପି ପାପ, ପୁଣ୍ୟର ଅନିର୍ଣ୍ଣିତତା । ପରାକ୍ରମ ଲୁଚିଛି ପୂର୍ଣ୍ଣିମା ବାରମ୍ବାର ତା’ କାନରେ ପ୍ରତିଧ୍ୱନିତ ବଡ଼ପଣ ନୀତିବାଣୀ - “ମଣିଷ ଜୀବନରେ ମୃତ୍ୟୁ ଶେଷ କଥା ନୁହେଁ ପୂର୍ଣ୍ଣିମା । ମୃତ୍ୟୁ ପରେ ଅଛି ଆଉଟି ଏକ ଜୀବନ । ଯେଉଁଠି ହୁଏ ଗତ ଜୀବନର ସମସ୍ତ, ପାପ ପୁଣ୍ୟର ନଟବର । ପୂର୍ଣ୍ଣିମାର କଣ୍ଠରେ

ପାଇଁ ବଡ଼ ପଣ୍ଡାଳ ନିର୍ଦ୍ଦେଶ । ମାତ୍ର ବଡ଼ପଣ ସମ୍ପତ ନ ଥିଲେ ଏ ପ୍ରସ୍ତାବରେ ।
ଚିର ସୁନ୍ଦର, ଚିର ଆନନ୍ଦମୟ ଦେବତାଙ୍କ ପୂଜାପାସନା ମନ୍ଦିରରେ । ତାଙ୍କର ମୃତ୍ୟୁହୀନ ସୌନ୍ଦର୍ଯ୍ୟ ଆଉ ଆନନ୍ଦର ରୂପା ତାହା ଆତ୍ମପ୍ରକାଶ କରିଛି ପାଷାଣ ନର୍ତ୍ତକୀ ଅଙ୍ଗେ ଅଙ୍ଗେ । ଧର୍ମ, ସଂଯମ, ଦେବତା - ଏହାର ମଧ୍ୟରେ ମଣିଷ ସମକ ଭୁଲି ଯାଇଛି - ମାଟିର ପୂର୍ଣ୍ଣିମା, ଏହାର କୋଟି ନରନାରୀ । ସେମାନଙ୍କର ଦୁଃଖ, ଆନନ୍ଦ - ଏଇ ନାରୀ ମୂର୍ତ୍ତି ଶିଖା ଦିଏ ଧର୍ମୀୟ ସମାଜକୁ । ସହିବା ପାପ ନୁହେଁ, ସ୍ୱାସର ଅନନ୍ତ ସୌନ୍ଦର୍ଯ୍ୟ, ଅମଳିନ ଆନନ୍ଦ - ସ୍ଥାନିତ ମରଣଶୀଳ ନାରୀ ଦେହରେ । ପ୍ରକୃତି, ପୁରୁଷର ଅମଳିନ ଆକର୍ଷଣ, ଜନ୍ମ ନେଇଛି ଅଗଣିତ ସୌନ୍ଦର୍ଯ୍ୟ । ଆକର୍ଷଣ ହୃଦୟର ଆଦିମ ସନ୍ଦନ; ତାହା ପାପ ନୁହେଁ । ଏଇ ନାରୀ ମୂର୍ତ୍ତି, ଅପରୂପା, ଲାବଣ୍ୟମୟା, ପାଷାଣରେ ବି ତା’ ଅଙ୍ଗ ଭଙ୍ଗିମା-ମୋହ, ଦେବତା ନୁହେଁ ଏଇ ମୂର୍ତ୍ତି, ନୃତ୍ୟ-ଲଳନା ଦେବଦାସୀ ପୂର୍ଣ୍ଣିମାର ମୂର୍ତ୍ତି । ଅମର କରିବ ରାଜାରାଜୁଡ଼ାଳ, କାଳ କାଳକୁ । ଯଯାତି ଭାବ ବିହଳ, ପାଷାଣ ମୂର୍ତ୍ତିର ମଦଭରା ଦୁଇ ଆଖି, ଝଲସୁଥିଲା ଦେବତା ଆଉ ମଣିଷର ଦୃଷ୍ଟି ।
ଉତ୍କର୍ଷ କଳାର ଦେଶ ଉତ୍କଳ । ମନ୍ଦିର ମାଳିନୀ ଭୁବନେଶ୍ୱର, କାର୍ତ୍ତିକ କିରୀଟିନୀ କୋଣାର୍କ, ପ୍ରାଚୁର୍ଯ୍ୟମୟ ଶ୍ରୀମନ୍ଦିର ଅବା ଅନ୍ୟାନ୍ୟ ମନ୍ଦିର ଗାତ୍ରରେ ନୃତ୍ୟଲଳନା ଦେବଦାସୀଙ୍କ ଛବି । ମୁଗ୍ଧବିହ୍ୱଳ ଶିଖା ନଟବର କିମ୍ବା ବିଶ୍ୱ ମହାରଣା, ତାଙ୍କ ସାଥୀ ବାରଣ୍ଡ ବଡ଼େଲ - ପାଷାଣ ଗାତ୍ରରେ ଆଜି ଦେଇଛନ୍ତି ଦେବଦାସୀ ପୂର୍ଣ୍ଣିମା ଅବା ଆଉ କେଉଁ ନୃତ୍ୟ-ଲଳନାଙ୍କ ଛବି । ମନ୍ଦିରର ପାଷାଣ ଗାତ୍ର ହୋଇ ଯାଇଛି ରସ-ସିଦ୍ଧି । ପ୍ରେମ ନାହିଁ ତ କଳା କାହିଁ ? ପ୍ରେମିକ-ଶିଖା ବିନା କାଳକ୍ରମା କଳା କି ସମ୍ଭବ ?

